

Cosmos Quartet —Webern, Schumann i Britten

Petit Palau Cambra

Dimarts, 14 de novembre de 2023 – 19.30

h

Petit Palau

Amb la col·laboració de:

Membre de:

Programa

Cosmos Quartet:

Helena Satué, violí

Bernat Prat, violí

Lara Fernández, viola

Oriol Prat, violoncel

Anton Webern (1883-1945)

Rondó per a quartet de corda, M. 115

Robert Schumann (1810-1856)

Quartet de corda núm. 2, en Fa major, op. 41

Allegro vivace

Andante quasi variazioni

Scherzo – Presto

Allegro molto vivace

Benjamin Britten (1913-1976)

Quartet de corda núm. 2, en Do major, op. 36

Allegro calmo, senza rigore

Vivace

Chacony: sostenuto

Aquest concert té una durada de 70 minuts sense pausa.

La durada del concert és aproximada.

#clàssics #cambra #jovestalents #residents

Poema

els meus ulls tenen forats
si hi endinso aquestes mans
m'estiro la flor
de les entranyes

el calze que té l'oracle
al seu final

Laia Llobera

Paradisia (2023)

Comentari

Per al programa d'avui, el Cosmos Quartet proposa una aproximació a diferents períodes i estils en què el quartet de corda s'ha obert cap a nous camins en una exploració i equilibri que perfecciona aquella conversa entre quatre iguals amb què Goethe el definia, a partir d'una escriptura enrevessada, una execució complexa i, també, amb hedonisme sonor.

Publicat el 1970 i estrenat dos anys abans a Hannover pel Quartet de Filadèlfia, aquest *Rondó M. 115* de Webern és una obra breu (uns set minuts) i aïllada en el catàleg del compositor. S'inicia amb el primer violí (que predominarà) davant el violí segon i la viola, que s'incorporen com una contraveu. Uns compassos més endavant serà la viola qui prengui la preeminència, mentre el primer violí l'acompanya en un estil discursiu i el violoncel actua de baix. De fet, la combinació de textures en què uns instruments acompanyen i d'altres prenen la veu principal repartint-se el protagonisme està molt ben servida i hi abunda una tendència cap a l'escriptura contrapuntística. La peça contraposa un vals deformat que reapareix diverses vegades (una en cada instrument) amb passatges més dramàtics, marcats contrastos dinàmics, tímbrics (ús de la sordina) i d'interval·ls. D'aquesta manera, Webern hi cerca un hermetisme líric, una distorsió tonal i una tendència a l'abstracció que anuncien el caràcter d'obres futures, atonals i dodecafòniques, com el *Quartet op. 28* i que s'emmirallen en l'aleshores recent *Quartet núm. 1* de Schönberg (1905). Exceptuant els referents estètics d'aquest i de Satie com a universos *sui generis*, aquest *Rondó* sona avantguardista si es compara amb la resta de compositors del moment (fins i tot amb Mahler i Strauss) per la seva temptativa de deixar en suspens les nostres oïdes i els hàbits d'escolta llargament habituats a la música tonal.

En aquest sentit, el *Quartet op. 41 núm. 2* de Schumann hi contrasta de ple. Com Beethoven, que es va desplaçar de la música per a piano cap a la simfònica per abocar els seus processos creatius al quartet de cordes, l'any 1842 Schumann va compondre els seus dins una intensa etapa consagrada a la música de cambra, fruit d'haver estudiat la literatura per a aquesta formació de Haydn, Mozart i Beethoven durant les absències de la seva esposa, de gira com a pianista. De fet, l'"Andante quasi variazioni" destil·la l'herència beethoveniana en l'estil de les variacions de la secció central i, en general, per ser una romança sense paraules.

Influït pels *Quartets* de Mendelssohn –a qui va impressionar i a qui estan dedicats– i publicats l'any següent, l'opus 41 forma un tríptic del qual el número 2 també exhibeix invenció temàtica, rítmica i harmònica a partir de la concisió motívica com a base per estructurar tota l'obra. Schumann hi equilibra el protagonisme de les quatre veus, tot i el predomini del primer violí en una trama textural sempre canviant i amb jocs d'alternances en la veu principal. Així es percep al breu "Scherzo", tènue i rapsòdic i amb caràcter improvisador caracteritzat per efectes rítmics sincopats i una cantarella per al violoncel al trio. Com al *Quartet núm. 3*, hi trobem un final àgil, impulsiu, a la manera de moviment perpetu que, en aquest cas, fa contrastar dos temes (el primer recorda el final de la *Simfonia núm. 1* i *dolce* és el segon). Abans de la reexposició d'aquest material, el compositor presenta una transició donant la veu principal al violoncel mentre la resta d'instruments l'acompanyen amb un mateix patró rítmic. Aquest és un dels diversos detalls d'aquest *Quartet núm. 2* de clara ascendència beethoveniana, que a diferència del número 1 i el número 3, no presenta una introducció lenta i que, en conjunt, és més delicat ja des del primer moviment, bastit sobre l'oposició en forma sonata de dos temes.

Per últim, l'obra per a quartet de cordes de Britten va suposar una revifalla a un gènere que, a la Gran Bretanya, va ser continuat per compositors posteriors, com Ferneyhough, Maxwell Davies o Tippett. En el cas del *Quartet núm. 2*, compost i estrenat el 1945, cal copsar-hi dues influències significatives: per una banda, l'experiència després d'una gira amb el violinista Yehudi Menuhin, amb qui va tocar per a supervivents del camps d'extermini nazis; i, per l'altra, el 250è aniversari de la mort de Henry Purcell. La primera influència es percep en la breu secció de desenvolupament del moviment inicial i, sobretot, en el també nocturn, ombrívol, dramàtic i un punt shostakovitxià "Scherzo", tocat sencer amb sordina. Són ambients tensos, angoixants, que fàcilment poden recordar l'horror de la guerra. La segona influència s'atansa a una concepció estructural per l'ús de tècniques clàssiques, com la forma sonata (un sol tema però transfigurat en diverses ocasions) al primer moviment; la genèrica disposició ternària de l'"Scherzo" (ABA) i la variació com a fonament de la "Xacona" final, que eren recursos habituals en la música instrumental abans del 1800. A la "Xacona", per exemple, se sotmet el tema (basat en una nota breu i una llarga i presentat a l'uníson pels quatre instruments) a vint-i-una mutacions agrupades en blocs de sis (unes d'harmòniques, d'altres rítmiques i les últimes de contrapunt melòdic) separats per la cadència del violoncel, de la viola i del primer violí, després de la presentació inicial del tema en uníson pels quatre instruments.

Albert Ferrer Flamarich, musicògraf i historiador de l'art, crític del «Diari de Sabadell», col·laborador de la «Revista Musical Catalana» i de Ràdio Sabadell.

Palau de la Música Catalana 2023–2024

Entrades i abonaments a la venda

María Dueñas, Los Angeles
Philharmonic & Dudamel

Daniil Trifonov

Ensemble Pygmalion & Pichon

Monteverdi Choir, English
Baroque Soloists & Gardiner

Yuja Wang

Alice Sara Ott, London Symphonny
Orchestra & Pappano

Javier Camarena

Balthasar Neumann & Hengelbrock

Víkingur Ólafsson

Sara Blanch & Albert Guinovart

Quartet Casals

Franco Fagioli, Il Giardino
Armonico & Antonini

I més de 100 concerts!

Biografia

Cosmos Quartet

Helena Satué, *violí I*
Bernat Prat, *violí II*
Lara Fernández, *viola*
Oriol Prat, *violoncel*

“El Cosmos Quartet se eleva a las alturas”, Luis Gago («El País»)

El Cosmos Quartet neix el 2014 de l'amistat i complicitat de quatre músics amb l'objectiu de descobrir i aprofundir l'extens i fascinant repertori per a quartet de corda.

Cadascun dels membres ha mantingut trajectòries internacionals en l'àmbit de solista, músic de cambra i orquestral, en què han treballat amb professors i en escoles a París, Ginebra, Colònia, Stuttgart, Basilea i Berlín.

El quartet ha rebut classes i consells dels professors Rainer Schmidt, Hatto Beyerle, Johannes Meissl, Alfred Brendel, Miguel da Silva, Jonathan Brown, Anita Mitterer, Krzysztof Chorzelski i Patrick Judd, entre d'altres.

Malgrat la seva joventut, el Cosmos Quartet ha aconseguit un ampli reconeixement i ha obtingut el primer premi de l'Irene Steels-Wilsing Foundation Competition 2018 de Heidelberg, el primer premi del 13è Premi BBVA de Música de Cambra Montserrat Alavedra (2018) a Terrassa i el tercer premi del Carl Nielsen International Chamber Music Competition 2015 de Copenhague.

L'abril del 2019 va ser seleccionat al costat del pianista Igor Levit per tocar a la gala del prestigiós Premi de Música de Heidelberg atorgat a John Gilhooly, director del Wigmore Hall i la Royal Philharmonic Society.

Des del 2021 i durant tres anys, és quartet resident del Palau de la Música Catalana, on interpretarà les integrals d'obres per a quartet d'Anton Webern, Robert Schumann i Johannes Brahms, juntament amb altres obres. El quartet també manté una constant relació amb el Centro Nacional de Difusión Musical, que l'ha presentat en dues ocasions al prestigiós cicle Liceo de Cámara. També ha rebut la invitació del Quartet Casals per participar en les dues Biennals de Quartet celebrades a l'Auditori de Barcelona.

La temporada actual ha protagonitzat el concert inaugural de la temporada La Filarmónica a la sala gran de l'Auditorio Nacional de Madrid i tornarà a la Schubertiada amb dos concerts. També debutarà al Festival de Granada. Així mateix, ha actuat de gira per Alemanya i Portugal.

El grup ha estat convidat a participar al Streichquartettfest de Heidelberg, en diverses ocasions a l'Auditori de Barcelona i a la Schubertiada de Vilabertran, a la Quinzena Musical de Sant Sebastià, Temporada Ibercamera a l'Auditori de Girona, Festival van Vlaanderen a Gant (Bèlgica), Festival Música Sud a Motril, Festival Pau Casals, Festival de Torroella de Montgrí i East Neuk Festival a Escòcia. Des de la seva creació ha actuat al Wigmore Hall de Londres, Auditori Miguel Delibes de Valladolid, Fundación Juan March de Madrid i la sala ORF Kulturhaus de Viena, entre d'altres.

El maig del 2019 va publicar el seu primer registre discogràfic amb l'editorial Seed, que inclou *Quartets* de Joseph Haydn, Johannes Brahms i Raquel García-Tomás.

El Cosmos Quartet toca amb quatre instruments del lutier barceloní David Bagué.

També et pot interessar...

Petit Palau Cambra

Dijous, 23.11.23 – 20 h

Sala de Concerts

Cloenda d'El Primer Palau 2023

Quartet Atenea, guanyador d'El Primer Palau
2022

Quartet Atenea:

Gil Sisquella, *violí*

Jaume Angelès, *violí*

Bernat Santacana, *viola*

Iago Domínguez Eiras, *violoncel*

J. S. Bach: *Aus meines Herzens Grunde, BWV 269* i *Mitten wir im
Leben sind, BWV 383*

F. Coll: *Cantos*

F. Mendelssohn: *Quartet de corda núm. 2, op. 13*

Preu: 15 €

Mecenes d'Honor

Agrolimen

grupo
euromadi

Sabadell
Fundació

Damm
Fundació

Fundació "la Caixa"

HAVAS

hp

CONTROL
GROUP

TMB Transports
Metropolitans
de Barcelona

Mecenes Protectors

artyplan

CATALONIA
HOTELS & RESORTS

COL·LEGI DE
FARMACÈUTICS
DE BARCELONA

DES
Eventi y Spettacoli SL

endesa

Fundación
Dvesta

factorenergia

Fundació FLUIDRA
Llegat Joan Planes

FUNDACIÓ
Gandara

FUNDACIÓ
PUIG

REPSOL
Fundación

Santander
Fundación

Fundació Salvat
Grup Farmacèutic

Gramona

GVC Gaesco

KPMG

mesoestetic

MITSUBISHI
ELECTRIC
AIRE ACONDICIONADO

moventia 100

Santander

Telefónica

Mitjans Col·laboradors

ara

el Periódico

EL PUNT AVUI+

LA VANGUARDIA

EUROPA FM

RAC 1

CATALUNYA
RÀDIO

Col·laboradors

Armand Basi – Bagués-Marsiera Joiers – Balot Restauració – Calaf Grup – Cardoner Grup – CECOT – Coca-Cola – Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports – Deloitte – Eurofirms Group – FC Barcelona – Fundació Abertis – Fundació Antiques Caixes Catalanes – BBVA – Fundació Caixa d'Enginyers – Fundació Castell de Peralada – Fundació Metalquímia – Gómez-Acebo & Pombo – Helvetia Compañía Suiza S.A. de Seguros y Reaseguros – Illy – La Fageda – Nexo – Quadis – Saba Infraestructures, S.A. – Scasi Soluciones de Impresión S.L. – Soler Cabot

Amics Benefactors

Ascensores Jordà, S.A. – Fundació Antoni Serra Santamans – Inclos Interiorisme, S.L. – Veolia Serveis Catalunya S.A.U. – Salvador Viñas Amat

Benefactors Palau XXI

Mª Dolors i Francesc – Elvira Abril – Pere Armadàs Bosch – Rosamaria Artigas i Costajussà – Professor Rafael I. Barraquer Compte – Francesc Xavier Carbonell Castellón – Lluís Carulla Font – Mariona Carulla Font – Josep Colomer Maronas – Isabel Esteve Cruella – Pere Grau Vacarisas – Jordi Gual i Solé – Maria José Lavin Guitart – Ramón Poch Segura – M^a. del Carmen Pous Guardia – Juan Manuel Soler Pujol – Daniela Turco – Joan Uriach Marsal – Joaquim Uriach Torello

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

